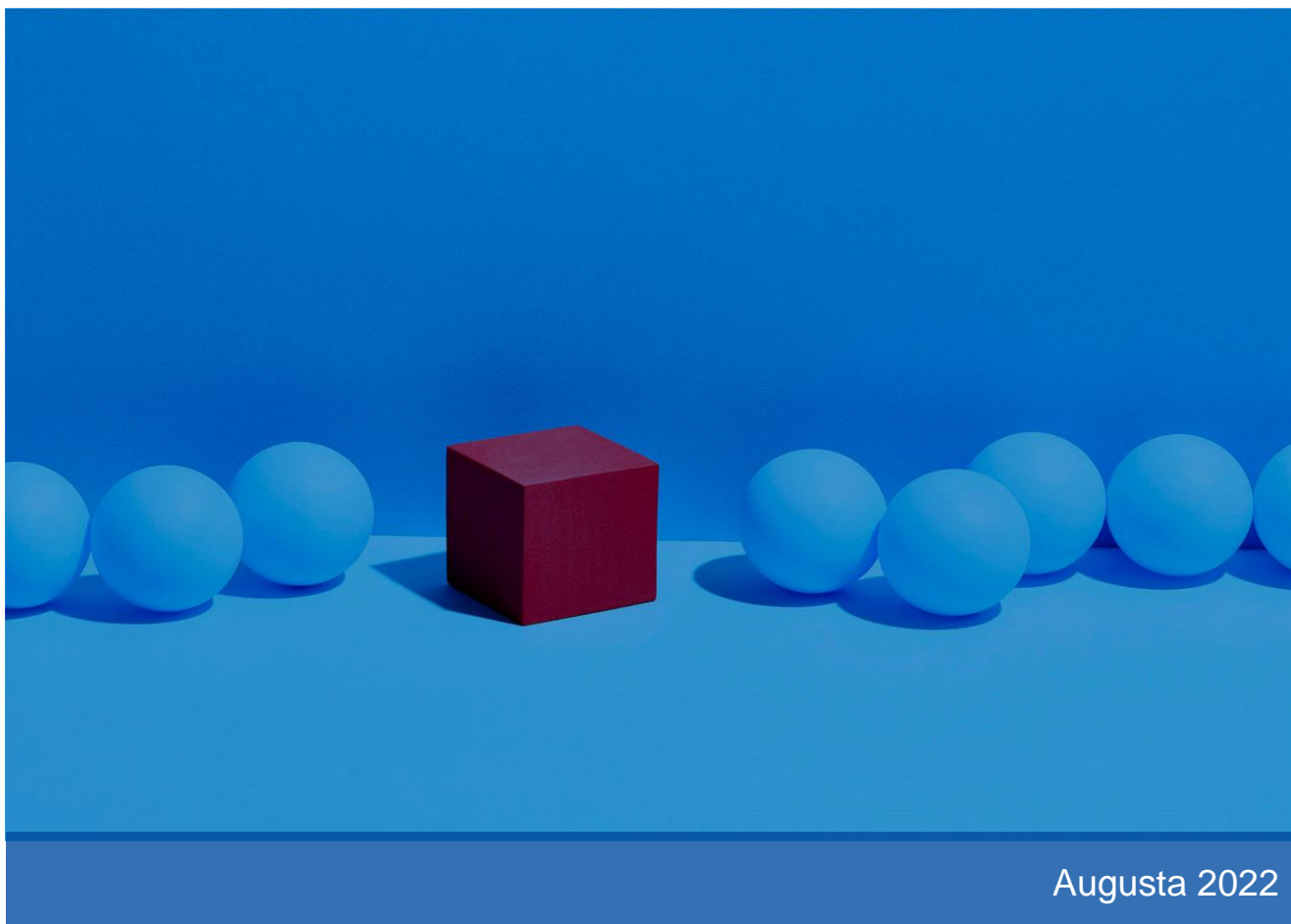

INTENZITA A PRIEMYSELNÁ DYNAMIKA PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA ZHRNUTIE

Augusta 2022

ZHRNUTIE

EUIPO prostredníctvom Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva a Európsky patentový úrad (EPÚ) od roku 2013 pravidelne posudzujú intenzitu využívania práv duševného vlastníctva v priemyselných odvetviach EÚ. V týchto štúdiách sa kvantifikoval prínos priemyselných odvetví, ktoré práva duševného vlastníctva intenzívne využívajú, pre hospodárstvo EÚ, pokiaľ ide o zamestnanosť, podiel na HDP a zahraničný obchod EÚ. Súborné s početnými údajmi vypracované pre tieto štúdie sa v tejto správe používajú na získanie hlbšieho pochopenia dynamického vývoja priemyselných odvetví EÚ v posledných rokoch so zameraním na možné prepojenia medzi týmito dynamickými zmenami a intenzitou využívania práv duševného vlastníctva.

Z týchto analýz vyplýva, že využívanie práv duševného vlastníctva je v hospodárstve EÚ čoraz rozšírenejšie. Vlastníctvo práv duševného vlastníctva je stále vysokokoncentrované v odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva, najmä v prípade patentov a dizajnov. Podiel práv duševného vlastníctva, ktoré možno pripísať odvetviám, ktoré intenzívne nevyužívajú práva duševného vlastníctva, sa však v rokoch 2004 až 2014 zvýšil. Mnohé odvetvia rastú v intenzite práv duševného vlastníctva, ale intenzita v odvetviach intenzívne využívajúcich PDV rástla rýchlejšie ako v odvetviach intenzívne využívajúcich PDV.

Vlastníctvo práv duševného vlastníctva sa tradične považuje za sústredené vo výrobných odvetviach. Väčšina prihlášok patentov a vzorov naďalej pochádza z odvetvia výroby. Podiel výroby na prihláškach práv duševného vlastníctva sa však v posledných rokoch znížil. Hoci výroba je stále odvetvím, v ktorom sa podáva najvyšší počet prihlášok ochranných známk, jej podiel predstavuje len tretinu prihlášok podaných v rokoch 2010 až 2014. Ochranné známky sú zďaleka najvšestrannejšie práva duševného vlastníctva, ktoré sa všeobecne používajú v celom hospodárstve EÚ.

Odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva sú vo všeobecnosti produktívnejšie ako odvetvia, ktoré ich intenzívne nevyužívajú. Rozdiely v produktivite medzi týmito dvoma skupinami odvetví sú vyššie v prípade sektorov služieb a obchodu ako vo výrobe. Okrem jednej výnimky z výrobných odvetví, ktoré často využívajú dizajny, je vzájomný vzťah medzi intenzitou používania práv duševného vlastníctva a produktivitou kladný. Negatívny vzťah medzi intenzitou

používania dizajnu a produktivitou vo výrobe by mohol naznačovať, že práva na dizajny môžu byť zvlášť dôležitou formou ochrany duševného vlastníctva v tradičnejších a menej produktívnych priemyselných odvetviach. Na druhej strane výrobné odvetvia intenzívne využívajúce dizajny v rokoch 2011 až 2017 charakterizoval najvyšší rast produktivity medzi všetkými zoskupeniami, ktoré intenzívne využívajú práva duševného vlastníctva vo výrobe.

Analýza dynamiky produktivity naznačuje, že odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva zvýšili svoju produktivitu rýchlejšie ako odvetvia, ktoré ich intenzívne nevyužívajú. Rozdiel v miere rastu produktivity medzi odvetviami intenzívne využívajúcimi práva duševného vlastníctva a odvetviami, ktoré ich intenzívne nevyužívajú, je však menší ako pri úrovni produktivity. V niektorých priemyselných zoskupeniach, ako je napríklad výrobný a obchodný sektor, zvýšenie produktivity odráža zvýšenie pridanej hodnoty v spojení so znížením počtu zamestnancov.

Z analýzy údajov o demografii podnikov vyplýva, že vo výrobnom sektore je miera vzniku firiem vo všeobecnosti nižšia v odvetviach intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva než v odvetviach, ktoré ich intenzívne nevyužívajú. Na druhej strane v sektore služieb sa odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva sa vyznačujú vyššou mierou vzniku firiem ako odvetvia služieb, ktoré ich intenzívne nevyužívajú. Okrem toho zatiaľ čo miera korelácie medzi mierou vzniku firiem a intenzitou využívania práv duševného vlastníctva je vo všeobecnosti v odvetví služieb mierne pozitívna, v prípade výroby je negatívna. To by mohlo naznačovať, že vo výrobných sektoroch intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva existujú pomerne vysoké prekážky vstupu do týchto sektorov.

Tieto trendy sú doložené aj všeobecne pozitívnym čistým nárastom čistého obyvateľstva podnikov v sektore služieb, ktorý je vyšší v prípade odvetví intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva než v odvetviach, ktoré ich intenzívne nevyužívajú. Vo výrobe sú odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva charakterizované negatívnym čistým nárastom počtu podnikov/ok v rokoch 2013 až 2018, to znamená, že počet firiem klesá. Naproti tomu výrobné odvetvia, ktoré intenzívne nevyužívajú práva duševného vlastníctva, zaznamenali mierne pozitívne mieru čistého nárastu počtu podnikov. Zdá sa, že intenzita práv duševného vlastníctva priemyselných odvetví vo významnej miere neovplyvňuje mieru prežitia podnikov.

Napokon analýza miery vzniku podnikov s vysokým rastom vedie k záveru, že v rokoch 2014 až 2018 podniky s vysokým rastom zvyčajne vznikali častejšie v rámci rôznych skupín odvetví

intenzívne využívajúcich práva duševného vlastníctva než odvetví, ktoré ich intenzívne nevyužívajú. Miera vzniku podnikov s vysokým rastom bola najvyššia v odvetviach, ktoré intenzívne využívajú patenty v odvetví výroby a služieb.

Výsledky potvrdzujú predchádzajúce zistenia z akademického výskumu. Inovačná činnosť podnikov sa považuje za významný faktor prispievajúci k zvýšeniu produktivity. Vyššia miera inovácie takisto zvyšuje šancu na výnimočnú výkonnosť. Keďže vyššia miera inovácií súvisí s vyššou intenzitou využívania práv duševného vlastníctva, odvetvia intenzívne využívajúce práva duševného vlastníctva sú vo všeobecnosti produktívnejšie a vyznačujú sa vyšším podielom podnikov s vysokým rastom.

V nedávnej academickej literatúre sa tiež skúma vzťah medzi nehmotnými aktívami vrátane práv duševného vlastníctva a koncentráciou trhu. Z výsledkov uvedených v tejto štúdii vyplýva, že intenzita práva duševného vlastníctva môže viesť k odlišnej dynamike odvetví v oblasti výroby a služieb. Vyššia intenzita využívania práv duševného vlastníctva sa môže spájať s nižšou dynamikou odvetví (t. j. menej nových firiem) vo výrobnom sektore, môže však signalizovať vyššiu priemyselnú vitalitu a nové trhové príležitosti vedúce k vyššej miere vstupu do sektoru služieb. Vzhľadom na dátové a metodické obmedzenia by sa tieto domnienky mali považovať za predbežné, poskytujú však zaujímavé perspektívy pre budúci výskum.

INTENZITA A PRIEMYSELNÁ DYNAMIKA PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

© European Union Intellectual Property Office

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged